

Οι 48 μειονότητες της Τουρκίας

Ο 20ός αιώνας έχει χαρακτηριστεί από τους διεθνολόγους, ιδιαίτερα δέ από τους ασχολούμενους με το Διεθνές Δίκαιο, ως ο Αιώνας των Έθνοτήτων. Ύπ' αυτό το πρίσμα ο επερχόμενος 21ος αιώνας θά έπρεπε ίσως να ονομασθή Αιώνας των Μειονοτήτων. Αυτό το χαρακτηριστικό το βλέπουμε να αναδεικνύεται ίδια μετά την πτώση του λεγόμενου ύπαρκτου σοσιαλισμού, με ό,τι αυτή συνεπάγεται στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, όπου οι καταπιεσμένες εθνότητες ξεσηκώθηκαν και μειονότητες πληθυσμιακές ζητούν αυτονομία, αναγνώριση της εθνικής τους ταυτότητας, της γλώσσας τους και των ιδιαίτεροτήτων τους, άνομη δέ σε πολλές περιπτώσεις αυτονομία, όπως οι Έλληνες της Γεωργίας και της Ουκρανίας, η ανεξαρτησία, όπως οι Τάταροι της Κριμαίας και οι Τσετσένοι του Καυκάσου.

Αν όμως τουτό συμβαίνει στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, το ζήτημα τουτό παρουσιάζεται περισσότερο όξυ στα Βαλκάνια και στις δύο άκτες του Αιγαίου, που από την αύγη άκόμη της ιστορίας είχαν έναίο και ιδιαίτερο πολιτισμό. Και αν στην Ελλάδα ή καταστροφή του 1922 έφερε μόν 1.500.000 Έλληνες Μικρασιάτες πρόσφυγες χριστιανούς ορθοδόξους, με αντίστοιχη έξοδο 400.000 περίπου μουσουλμάνων, όχι αναγκαίως όλων Τουρκογενών (π.χ. οι Βαλαάδες της Ήπειρου και της Μακεδονίας και οι Τουρκοκρητικοί δέν ήσαν και δέν είναι Τούρκοι αλλά έξισλαμισμένοι Έλληνες), είχε όμως και εύεργετικό, θά μπορούσε να πη κανείς, άποτέλεσμα, διότι ο Έλλαδικός πληθυσμός έμφανίζεται όμοιογενής, άφου το 98% τούτου είναι Έλληνες, που μιλούν την Έλληνική γλώσσα και έχουν ως θρησκεία τόν Χριστιανισμό της Ανατολικής Ορθοδόξου Έκκλησίας. Στην Τουρκία ή ανταλλαγή αυτή των πληθυσμών επέτεινε άκόμη πιό πολύ το ύπαρχον πρόδλημα των μειονοτήτων, άφου στις ήδη ύπάρχουσες μεγάλες και μικρές πληθυσμιακές μονάδες, προσετέθησαν και άλλες.

Και ενώ στην Ελλάδα οι ελάχιστες ύπάρχουσες εθνικές μειονότητες (ή Μουσουλμανική, ή Ιουδαϊκή, ή Αρμενική) έτυχαν γενικώς άψόγου μεταχειρίσεως και έτυχε άπόλυτου σεβασμού ή εθνική, γλωσσική και θρησκευτική ιδιαίτερότητά τους, με άποτέλεσμα οι μειονότητες αυτές, με προεξάρχουσα την Μουσουλμανική, να προοδεύουν άκόμη και να αυξάνονται πληθυσμιακά (ή Μουσουλμανική από 70.000 το 1922 έχει ξεπεράσει σήμερα τις 150.000) με 400 μουσουλμανικά σχολεία, τζαμιά των όποιων ό αριθμός αυξάνεται όσημέραι, έφημερίδες στην Τουρκική κ.λπ., ή Οθωμανική Τουρκία, ίδιως από τά μέσα του περασμένου αιώνας, ή Τουρκία των Νεοτούρκων από το 1908 και ή Τουρκία του Κεμάλ Ατατούρκ από το 1922, άκολούθησαν με άπόλυτο σεβασμό το δόγμα «ένα έθνος, μία γλώσσα, μία πατρίδα».

Από τά παραδείγματα ύλοποιήσεως του δόγματος αυτού είχαμε στις έξης χρονικές στιγμές σύμφωνα με τά αναγραφόμενα στο βιβλίό του Γενικού Προξένου των Η.Π.Α. στην Έγγυς Ανατολή Τζώρτζ Χόρτον, που φέρει τόν τίτλο «*Η Κατάρα της Ασίας*» τά ακόλουθα γεγονότα:

- Το 1822 έσφάγησαν στην Χίο Έλληνες 50.000.
- Το 1826 έσφάγησαν στο Μεσολόγγι Έλληνες 8.750.
- Το 1826 έσφάγησαν στην Κωνσταντινούπολι Γενίτασοροι 25.000.
- Το 1850 έσφάγησαν στην Μοσσούλη Άσσύριοι 10.000.
- Το 1860 έσφάγησαν στόν Λίβανο Χριστιανοί Μαρωνίτες 12.000.
- Το 1876 έσφάγησαν στην Βουλγαρία Βούλγαροι 14.000.
- Το 1877 έσφάγησαν Άρμένιοι 1.400.
- Το 1879 έσφάγησαν Άρμένιοι 1.250.
- Το 1881 έσφάγησαν στην Άλεξάνδρεια Χριστιανοί 2.000.
- Το 1892 έσφάγησαν στην Μοσσούλη Χριστιανοί 3.500.
- Το 1894 έσφάγησαν στη Σαμψούντα Άρμένιοι 12.000.
- Το 1895 έσφάγησαν στην Κωνσταντινούπολι Άρμένιοι 12.000.
- Το '95-'96 έσφάγησαν στην Άρμενία 150.000,

με άποκορύφωμα τις μεγάλες σφαγές των Άρμενίων (1.500.000 το 1914-1915), των Έλλήνων Ποιτών (350.000 το 1919), των Κούρδων (τό 1925 και τό 1930), αλλά και σήμερα και πάλι των Κούρδων και των Άλεβιτών στο Καρχαμάν Μαράς. Σε ποίο ποσοστό όμως ή πολιτική αυτή της Έθνικής κάθαρσης διά πυρός και σιδήρου έχει πετύχει; Τά άποτελέσματα αυτών των σφαγών, των έξανδραπο-

δισμών και του δίκαιου εξισλαμισμοῦ τῶν αὐτοχθόνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι μᾶλλον «πενιχρά».

Σήμερα στὴν Μικρὰ Ἀσία, ποὺ κατέχεται ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ 50 ἐθνότητες. Τὸ «καθαρὸ» Τουρκικὸ στοιχεῖο ἀντιπροσωπεύει ποσοστὸ κάτω τοῦ 20% σὲ συνολικὸ πληθυσμὸ 62.154.000 κατοίκων. Τὸ Κουρδικὸ ἔθνος ἀριθμεῖ 20 ἑκατομμύρια. Διακεκριμένοι ἐθνολόγοι, στατιστικολόγοι καὶ ἱστορικοὶ χαρακτηρίζουν τὴν κατάσταση ἐκρηκτικὴ σὲ μιά τεχνητὴ ἐπικράτεια χωρὶς ὁμοιογενῆ ἐθνικὴ σπονδυλικὴ στήλη, σὲ ἓνα ἀχανές κράτος 779.452 τ.μ., ποὺ συνενώνει μὲ τὴν στρατιωτικὴ βία 48 ἐθνότητες, μὲ ξεχωριστὴ ἢ καθεμίᾳ γλωσσικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἰδιομορφία. Μόνο τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο, ποὺ ἐξετουρκίσθη καὶ ἐξισλαμίσθη διὰ τῆς βίας, ξεπερνᾷ τὰ 20 ἑκατομμύρια. Ἐν τὸν ἀριθμὸν αὐτὸ προστεθοῦν καὶ ἄλλες ὑπόδουλες ἐθνότητες, ποὺ ὑπέστησαν ἀγριούς διωγμούς καὶ ὀλοκαυτώματα (Κοῦρδοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἀραβες), τότε εἶναι αὐτονόητο, ὅτι τὸ νέο κεμαλικὸ καθεστῶς τῆς Ἀγκυρας δὲν ἀντιπροσωπεύει παρὰ μίᾳ ἐθνικῆς μειονότητας, ὄχι αὐτόχθονα ἀλλὰ παρείσακτη καὶ κατακτητικὴ. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ τυραννικὸ καθεστῶς κάθε ἄλλο παρὰ εὐνοεῖται ἀπὸ τὴν σημερινὴ συγκυρία τῆς ἀφυπνίσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ὑποδούλων ἐθνοτήτων σὲ αὐταρχικὰ καὶ συγκεντρωτικὰ κράτη.

Κυριώτερες ἐθνότητες ποὺ ζοῦν στὸν ἄνθρωπο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

Ἀλεβίτες: Συγκροτοῦν τὸ 20% περίπου τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ (πάνω ἀπὸ 12.000.000) καὶ εἶναι ἡ δευτέρη θρησκευτικὴ δύναμη μετὰ τῶν Σουνίτες. Πρόκειται γιὰ τὴν δυναμικότερη ἰσλαμικὴ αἵρεση, ποὺ προήλθε ἀπὸ τὴν σύγκρουση τῶν Τούρκων μὲ τοὺς Πέρσες. Ἀπλοῦν μιά συμπεριφορὰ πὸ κοσμικὴ καὶ δημοκρατικὴ ἀπὸ ἐκείνη τῶν Σουνιτῶν καὶ πολιτικὰ πρόσκεινται πρὸς τὶς ἀριστερές καὶ ἀκροαριστερές πολιτικὲς δυνάμεις. Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1978 πραγματοποιήθηκε μεγάλη σφαγὴ τῶν Ἀλεβιτῶν (Ἀλάουι) μὲ 1.000 καὶ πλέον νεκρούς στὸ Καχραμάν Μαρὰς. Στὸ σύνολο τῶν 140.000 πολιτικῶν κρατουμένων στὴν δεκαετία τοῦ 1980 οἱ 120.000 ἦταν Ἀλεβίδες. Τὸ ἀλεβιτικὸ στοιχεῖο ἐπιχωριάζει στὸν νομὸς Τσορούμ, Ἀμασειάς, Τοκάτης, Σεβαστείας, Ἐρζιντζάν, Τούντζελι, Ἐλαζίζ, Μαλάτειας καὶ Καχραμάν Μαρὰς. Σὲ ὅλη τὴν ἱστορικὴ τὸν πορεία οἱ Ἀλεβίτες εἶχαν τὴν ἐντονότατη ἐπίδραση τοῦ Ἑλληνισμοῦ (Νεοπλατωνισμὸς τοῦ Πλωτίνου, ἐκπρόσωποι τῆς Μικρασιατικῆς ἀγιολογίας καὶ μαρτυρολογίας, Μπεκτασισμός).

Τούρκοι Σουνίτες Yuruk (Γιουρούκοι): Ἀνέρχονται σὲ περίπου 70.000 καὶ ζοῦν ἡμινομαδικὴ ζωὴ στὴ Δυτικὴ Ἀνατολία.

Τουρκμένιοι Σουνίτες: Δὲν ὑπάρχουν ἀπογραφικὰ στοιχεῖα.

Τουρκμένιοι Ἀλεβίτες: Ὁ Gopaze τοὺς ἐκτιμᾷ σὲ 10.000.000 κατὰ τὸ 1980.

Ταχτασηδες Ἀλεβίτες: Οἱ συγγραφεῖς τοὺς ἐκτιμοῦν τὸ 1968 σὲ 100.000. Ζοῦν στὴν Σμύρνη, Ἀϊδίνιο, Μοῦγλα, Ντιεσιλί, Ἰσπαρτὰ (Σπάρτη), Ἀδανα κ.λπ.

Ἀμπνιτᾶλ Ἀλεβίτες: Ὑπολογίζονται σὲ μερικὲς ἑκατοντάδες οἰκογένειες. Ἡ γλῶσσα τους ἔχει πολὺ περσικὰ στοιχεῖα.

Ἀζέροι Τούρκοι Σιίτες (Shii): Καταμετρήθηκαν 106.000 τὸ 1975.

Ἀζέροι Τούρκοι: Ἀπὸ τὸ Καραμπάχ καὶ τὸ Καραπαχάκ. Ὑπερβαίνουν τὶς 100.000.

Γιουγκοῦροι (Uyghur): Σουνίτες μουσουλμᾶνοι.

Κιργίσιοι (Kirgiz, Kiskislar): Μὲ δική τους γλῶσσα, ποὺ ἀνήκει στὴν ἀραλοκασπιανὴ ὀμάδα. Ζοῦν στὸ Ἰκόνιο, τὴν Ἀγκυρα, τὰ Ἀδανα κ.ἄ.

Καζάκοι (Kazaklar): Σουνίτες πρόσφυγες ἀπὸ τὴν γῆ τῆς πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (1952).

Οὐζμπέκοι (Ozbekler): Μιλᾶνε τουρκογενῆ διάλεκτο τῶν Τατάρων τῆς Σιβηρίας μὲ ἰσχυρὲς περσικὲς ἐπιδράσεις. Ζοῦν στὴν Ἀγκυρα, τὸ Ἰκόνιο, τὸ Μερκέρ κ.ἄ.

Οὐζμπέκοι Τάταροι: Ζοῦν στὸ Ἰκόνιο, τὸ Κιχανπελι καὶ τὴν Ἀγκυρα. Σουνίτες μουσουλμᾶνοι.

Τάταροι τῆς Κριμαίας (Kirim Tartalar): Ζοῦν στὴν Ἀνατολία. Εἶναι σουνίτες Ἰσλάμ Χανεφί.

Νογκᾶς Τάταροι (Nogaylar Tartalar): Ἰσλάμ Χανεφί. Συγγενεῦσιν μὲ τοὺς Καζάκους, Οὐζμπέκοις. Μιλᾶνε νογκαϊκὰ (Nogayca) καὶ ζοῦν στὸ Τσορούμ.

Μπαλκᾶρ καὶ Καρακᾶι (Malkalar, Balkalar): Ζοῦν σὲς περιοχὲς Τσορούμ, Τοκάκ, Ἐσκι Σεχίρ, Ἰκόνιο, Καιοράεια, Κωνσταντινούπολι, Ἀφίον Καραχισάρ.

Κουμουκ (Kumuklar): Σουνίτες Ἰσλάμ. Μιλᾶνε τὸ ἰδιῶμα κουμουκ-τίλ. Ζοῦν κατὰ χιλιάδες στὴ Σεβάστεια, τὰ Ἀρδανέλλια, τὸ Γαλιόδακ κ.ἄ.

Μουσουλμάνοι πρόσφυγες από την Βουλγαρία: Λέγονται και Μουχακίρ (μετανάστες) και Πομάκοι. Προέρχονται από τους Άγριανες, φυλή της Β.Δ. Ροδόπης. Το όνομα Άγριανες είναι άμιγώς ελληνικό.

Μουσουλμάνοι πρόσφυγες από την υπόλοιπη Βαλκανική: **Πομάκοι, Τσιτσάκ, Καρατζιοβλήδες, Βόνιοι, Χερσέκοι**, (έλληνοφώνοι από τις περιοχές Βοΐου, Γρεβενών και Κοζάνης). Μιλάνε τουρκικές διαλέκτους, ελληνικά, σερβοκροατικά. Στην Τουρκία έφτασαν περί τους 1.205.000 πρόσφυγες του Α' και Β' παγκοσμίων πολέμων. Θρησκεία: Σουνίτες, Άλεβίτες, Μπεκτασί, Χριστιανοί της Όρθόδοξης Σερβικής Έκκλησίας.

Οι **Βαλαάδες**, μολονότι αναγκάστηκαν σ' έξιολαμισμό, διατήρησαν άνοθευτη την ελληνική γλώσσα και σεβάστηκαν τους τύπους και τ' έθιμα της έλληνορθόδοξης χριστιανικής λατρείας. Άκολούθησαν με σεβασμό τ' αμυστήρια, τις γιορτές και τις νηστείες τών χριστιανών. Ζούν σήμερα στο Μαντένχ της Άγκυρας, στη Νιγδη Καππαδοκίας και στην Πόλη.

Θεσσαλονικείς: Έλληνες μουσουλμάνοι, πρόσφυγες τών δύο πολέμων από την Θεσσαλονίκη. **Νταγκιστανοί:** Πρόσφυγες από τ' Νταγκιστάν. Δέκα χιλιάδες άτομα ζούν στο Μπαλικέ Σεχίρ, στο Ντενιζλί, στο Τοκάτ, τ' Άδανα, την Προύσα και τή Σμύρνη. Ίδηροκαυκασιανή διάλεκτος.

Σουδανοί (Arap): Περίπου 5.000, Άλεβίτες.

Έσθονοί (Estonlar): Με φίννο-ούγγρικό γλωσσικό ίδίωμα. Έγκαταστάθηκαν περίπου 4.000 άτομα πριν από τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στο χωριό Νιγκόλ. Έκπατρίσθηκαν στόν Καύκασο. Επέστρεψαν μετά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Διατηρούν την Εύαγγελική χριστιανική τους πίστη, την έθνολογική ταυτότητα και την γλώσσα τους.

Κούρδοι (Kurd, Kirmanj): Οί έντός της τουρκικής επικράτειας ύπολογίζονται σ' 20.000.000 και ζούν στη Ν.Α. Τουρκία, αλλά και σ' όλα τ' μεγάλα άστικά κέντρα της χώρας. Τά 3/4 τών Κούρδων δέν μιλάνε τουρκικά. Άπό τόν 11ο αιώνα έως τόν 19ο και τις ήμέρες μας, πού διαρκεί ή τουρκοποίηση της Άνατολής, οί Κούρδοι ύπήρξαν ή ισχυρότερη έστία αντίστασης κατά τού τουρανισμού και τού παντουρκισμού. Η κουρδική γλώσσα έχει πολλά άραβοπερσικά στοιχεία.

Γεζίτες (Yezidi) με θρησκεία πού συνδυάζει στοιχεία χριστιανισμού, ίσλαμισμού και σουφισμού τού 12ου αιώνα. Οί Τοϋρκοί σουνίτες τούς άποκαλούν «άπιστους» και «βρώμικους». Τό 1978 έκαιοντάδες Κούρδοι Άλεβίτες έκτελέστηκαν στους δρόμους από όπαδούς τών τουρκικών πολιτικών κομμάτων Μ.Σ.Ρ. και Μ.Η.Ρ. Μιλάνε μεταξύ τους την γλώσσα τών Ζαζά και τών Κιρμανί.

Γιεζιντί: Αυτόαποκαλούνται και Ίζιντί, Νταβαζίμ και Ίζεντί. Στην Τουρκία ζούν πάνω από 1.000.000.

Ζαζά Σουνίτες: Άνέρχονται σ' 2.000.000. Μιλάνε τή Ζαζά (ιρανική διάλεκτο) και είναι σουνίτες και σουφί.

Ζαζά Άλεβίτες: Στην άπογραφή τού 1965 καταμετρήθηκαν πάνω από 150.000. Οί συγγραφείς τούς άνεδάζουν σ' μερικές έκαιοντάδες χιλιάδες.

Όσσέτοι (Ossetes): Ζούν σ' 39 τουρκικές έπαρχίες. Μιλάνε ιρανικό γλωσσικό ίδίωμα. Είναι σουνίτες.

Άρμένιοι: Στην άπογραφή τού 1965 καταμετρήθηκαν 56.286 Άρμένιοι, πού μιλάνε άμιγώς την άρμενική και 69.526 Χριστιανοί Γρηγοριανοί. Στους διωγμούς τού 1894-1896 σκοτώθηκαν και δασανίσθηκαν 100.000 Άρμένιοι. Πέθαναν από πείνα και κρύο. Καταστράφηκαν 2.500 χωριά. Κατέφυγαν στην Ύπερκαυκασία και την Βαλκανική 100.000 και 40.000 άλλαξοπίστησαν διά της βίας. Τελικά ό άρμενικός πληθυσμός της Τουρκίας έλαττώθηκε κατά 400.000. Νέα γενοκτονία τό 1915. Θανατώνονται και έξαφανίζονται κατά τόν πλέον άπάνθρωπο τρόπο 1.500.000 Άρμένιοι.

Χεμνιλί: Έχουν καταγραφεί περίπου 50.000. Οί μισοί μιλάνε άρμενικά και οί άλλοι μισοί τουρκικά.

Άλβανοί (Arnavut): Στην άπογραφή τού 1965 δήλωσαν, ότι μιλάνε άλβανικά 12.800 και άλβανικά ώς δεύτερη γλώσσα άλλοι 48.700. Ζούν στην Δυτική και Κεντρική Άνατολία, Σαμφούντα, Τοκάτη και άλλου.

Κοζάκοι τού Κουμπάντ: Μιλάνε άρχαϊκή ρωσική διάλεκτο. Ζούν σ' μικρές ομάδες στο Μπαλικέ Σεχίρ και στο Κοκαγκιόλ.

Ρώσοι Μολοκανοί: Ζούν στο Κάρς και μιλάνε ρωσικά. Είναι όρθόδοξοι χριστιανοί.

Πολωνοί: Χριστιανοί διάσπαρτοι σ' μικρές ομάδες στα μεγάλα άστικά κέντρα.

Ἀθίγγανοι: Οἱ περισσότεροι ζοῦν στὸ Εὐρωπαϊκὸ μῆμα τῆς Τουρκίας.

Ἑλληνες Χριστιανοί: Μετὰ τὴν ἤττα τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ τὸ 1922 ἐγκατέλειψαν τὴν Τουρκία 1.500.000 ἑλληνικῆς καταγωγῆς ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι. Ἡ φυγὴ τους νομιμοποιήθηκε τὸ 1923 μὲ τὴν Συνθήκη τῆς Λωζάνης. Μετὰ τὰ Σεπτεμβριανὰ τοῦ 1955 καὶ τὰ γεγονότα τοῦ 1963 ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης, τῆς Ἰμβρου καὶ τῆς Τενέδου δὲν ξεπερνᾶ τὰ 5.000 ἄτομα.

Ἑλληνες μουσουλμᾶνοι (Rum): Τὸ 1965 ἐδήλωσαν 4.535 τῶν ἑλληνικῆ ὡς μητρικῆ τους γλῶσσα. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι κρυπτοχριστιανοί.

Ἀραβες σουνίτες (Arab Sunni): Ζοῦν στὸ Χατάι, τὸ Σύριτ, τὴν Μπιτλὶς καὶ τὸ Μούς. Μιλᾶνε ἀραβικά, κουρδικὰ καὶ τουρκικά. Στὴν ἀπογραφή τοῦ 1965 καταμετρήθηκαν 365.340.

Ἀραβες Νουσαϊρί: Περίπου 300.000 ζοῦν στὴν ἐπαρχία Χατάι. Μιλᾶνε ἀραβικὲς διαλέκτους. Εἶναι Ἀλεβίτες μουσουλμᾶνοι.

Ἀραβες χριστιανοί: Αὐτοτιτλοφοροῦνται Nasrani (Ὁρθόδοξοι). Καταμετρήθηκαν 5.000 στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Ἀντιοχείας. Στὴν Ἀραβοελληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὑπάγονται σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τοῦ 1983 περίπου 900.000 πιστοί.

Ἑβραῖοι: Στὴν ἀπογραφή τοῦ 1965 καταγράφονται 38.267 Ἰουδαῖοι.

Ἀραμαῖοι, Σύριοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί: Ζοῦν στὶς ἐπαρχίες Ντιγιαρμπακίρ, Μαλάτια, Ἐλανγκίρ, Κιλίλιτ, Ἴντιλ κ.ἄ.: ξεπερνοῦν τὶς 100.000. Μιλᾶνε «τιρόιο» (ἀραμαϊκὴ ἀραβικὴ διάλεκτος).

Χριστιανοὶ Συροχαλδαῖοι (Kardani, Nasturi): Μερικὲς δεκάδες χιλιάδες στὰ συροϊρακινὰ σύνορα. Μιλᾶνε τὴν σημιτικὴ διάλεκτο σουρίτ.

Τσερκέζοι (Κιρκάσιοι): Ξεπερνοῦν τὸ 1.000.000 κατοίκους καὶ ζοῦν σὲ 897 οἰκισμοὺς. Ἡ γλῶσσα τους εἶναι μῦμα ἀμπχαζικῶν καὶ οὐπικλὶ στοιχείων.

Τσετσένοι καὶ Ἰνγκούζι: Μιλοῦν τσετσενικά (τῆς καυκασιανῆς γλωσσικῆς οἰκογένειας).

Γεωργιανοί (Karteli, Kartlebi): Περίπου 100.000 ζοῦν στὶς ἐπαρχίες Ὁρντού, Σακάρνα, Προῦσας, Κοτσαλί, Σαμψούντας, Σινώπης καὶ Ἀμάσειας. Μιλᾶνε γεωργιανὰ (ἰδηροκαυκασιανὴ γλωσσικὴ οἰκογένεια). Πιστεῦνουν στὸ Ἰσλάμ καὶ στὸν Χριστιανισμὸ.

Λαζοὶ (Laz): Περίπου 1.500.000 ζοῦν στὴν ἀνατολικὴ καὶ στὴν δυτικὴ Ἀνατολία καὶ κατὰ μῆκος τῶν παραλίων τοῦ Πόντου ἀπὸ τὴν Σινώπη ὡς τὴν Ριζοῦντα. Μιλοῦν τὰ ἑλληνοποντιακά, τὰ ὁποῖα καὶ γράφουν μὲ λατινικὴ γραφή. Περηφανεύονται γιὰ τὴν ἑλληνικὴ καταγωγή τους. Ἀρκετοὶ εὐρίσκονται καὶ στὴν Πόλη. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι κρυπτοχριστιανοὶ καὶ φιλέλληνες.

Ὁ 21ος αἰώνας θὰ εἶναι ὁ πλέον καθοριστικὸς γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς σημερινῆς τεχνητῆς ἐπικράτειας τῆς Τουρκίας, ἢ ὁποῖα μετὰ τὴν ἐθνικοαπελευθερωτικὴ ἐξέγερση τῶν Κούρδων καὶ τὴν μείζονα ἀντίσταση τῶν Ἀρμενίων, τίθεται πρὸ τοῦ διλήμματος:

• ἢ νὰ θεμελιώσει κανόνες ἰσότητος δημοκρατικῆς συνύπαρξης μὲ τὶς σημαντικὲς σὲ ἀριθμὸ αὐτόχθονες ἐθνότητες (μὲ ὁμοσπονδιακὲς ρυθμίσεις ἢ μὲ χορήγηση ἀνεξαρτησίας)

• ἢ, ἂν δὲν δύνανται νὰ ἀποδεχθῆ τὶς δημοκρατικὲς ἀρχές, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν γεωπολιτικὸ χῶρο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, νὰ ἀποσυρθῆ στὰ ἐνδότερα, γιὰ νὰ διεκδικήσῃ ἐπισηφάλλως ἕνα νέο ἡγεμονιστικὸ ρόλο ἀναρχοιστικὸ παντουρκισμοῦ στὸ Καζακιστάν ἢ στὸ Τουρκεστάν.

Ἐν ὅψει τοῦ νέου γεωπολιτικοῦ γίνεσθαι τὸ ἑλληνικὸ δόγμα «δὲν διεκδικοῦμε τίποτε ἀλλὰ καὶ δὲν παραχωροῦμε σπιθαμὴ τῶν κυριαρχικῶν μας δικαιωμάτων», πρέπει νὰ ἀντικατασταθῆ μὲ τὸ «διεκδικοῦμε τὰ πάντα». Καὶ μετὰξὺ ἄλλων πού διεκδικοῦμε εἶναι:

1) Ἡ προστασία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν Ἑλλήνων ὁμοεθνῶν μας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τόσο τῶν χριστιανῶν, ὅσο καὶ τῶν Ἑλληνοφῶνων βιαίως ἐξισλαμισθέντων μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν.

2) Ἡ προστασία τῶν ἑλληνικῶν μνημείων, τόσο τῶν ἀρχαίων ὅσο καὶ τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταγενετέρων καὶ τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς.

3) Ἡ ἀπαγόρευση πλαστογραφήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ κληρονομίας στὶς ἑλληνικὲς χώρες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

4) Τὸ ἀνοιγμα τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ἡ ἐλεύθερη καὶ ἀκόλυτη διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡλίας Γ. Λάιος